

Załącznik do Uchwały Nr...../2020

Rady Powiatu w Gołdapi

z dnia .....

Powiatowy Program

Rozwoju Pieczy Zastępczej

na lata 2021-2023

Opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi

Gołdap 2020

1. Wstęp.....	3
2. Diagnoza rodzicielstwa zastępczego i pieczy instytucjonalnej.....	3
3. Cele i sposób osiągnięcia założonych celów.....	6
4. Projektowane źródła finansowania programu	9
5. Zakładane rezultaty realizacji programu	9
6. Limity rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021-2023.....	9
7. Wskaźniki.....	10
8. Sposób monitorowania programu	10

1. Wstęp.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym system pieczy zastępczej tworzy zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Zadania te realizowane są we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją.

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 - letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi, zarządzeniem Nr 81/2011 Starosty Gołdapskiego z dnia 18 października 2011r. zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Mając powyższe na uwadze Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi organizuje pieczę zastępczą w Powiecie Gołdapskim.

2. Diagnoza rodzicielstwa zastępczego i pieczy instytucjonalnej.

Powiat Gołdapski powstał 1 stycznia 2002r. Od tej daty począwszy do dnia dzisiejszego system pieczy zastępczej bardzo ewaluował. Systematycznie ograniczano limit miejsc w pieczy instytucjonalnej na rzecz rodzin zastępczych i rodzinnych form pieczy zastępczej. Od stycznia 2021 roku w placówce opiekuńczo – wychowawczej może przebywać jedynie 14 dzieci. Zarząd Powiatu Gołdapskiego podjął szereg działań aby sprostać wymaganiom ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

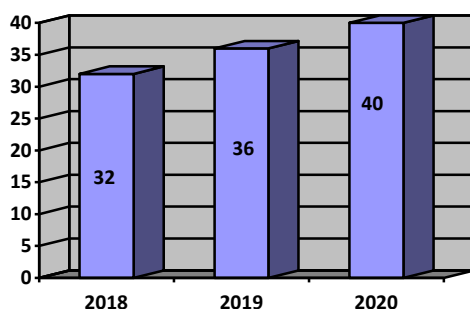
Wskutek wysokiego wskaźnika sytuacji problemowych, o różnym podłożu w funkcjonujących rodzinach zastępczych można wnioskować, że rodzice zastępczy potrzebują systematycznego wsparcia w formie grup samopomocowych, szkoleń, w tym szkoleń przeciwdziałających wypaleniu zawodowemu, poradnictwa psychologicznego. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie obejmuje wszystkie rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka wsparciem przewidzianym w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Organizator zapewnia specjalistyczną pomoc (prawnik, psycholog, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej), możliwość udziału w grupie wsparcia, szkolenia, angażuje dzieci do udziału w warsztatach i konkursach w ramach realizacji różnych projektów. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracują z rodzinami zastępczymi, sporządzają oceny zasadności pobytu dzieci w tych rodzinach, oceny rodziców zastępczych, pracują w zespołach ds. oceny sytuacji dziecka, co przynosi efekty, w postaci wzrostu liczby dzieci wracających do rodziców biologicznych i trafiających do rodzin adopcyjnych. Kadra Zespołu Rodzinnej Pieczy zastępczej składa się z 4 osób (kierownik zespołu rodzinnej pieczy zastępczej, 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny), jest wykwalifikowana i w dalszym ciągu podnosi swoje kompetencje.

W Powiecie Gołdapskim brakuje kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz do prowadzenia rodzinnych domów dziecka. Pomimo różnych kampanii w lokalnych mediach zgłasza się średnio 1 rodzina rocznie, co niestety nie zabezpiecza potrzeb powiatu w tym zakresie. Funkcjonujące rodzinne domy dziecka są obciążone dużą liczbą dzieci, często w podobnym wieku, z dużymi obciążeniami zdrowotnymi, zaniedbaniami higienicznymi i edukacyjnymi co zwiększa ryzyko wypalenia zawodowego rodziców zastępczych.

Od 1 lipca 2008 roku Zarząd Powiatu w Gołdapi zlecił prowadzenie całodobowej placówki opiekuńczo wychowawczej Caritas Diecezji Ełckiej. Obecnie placówka funkcjonuje pod nazwą Dom św. Faustyny „Nie Lękajcie się” w Gołdapi. Placówka zapewnia dzieciom

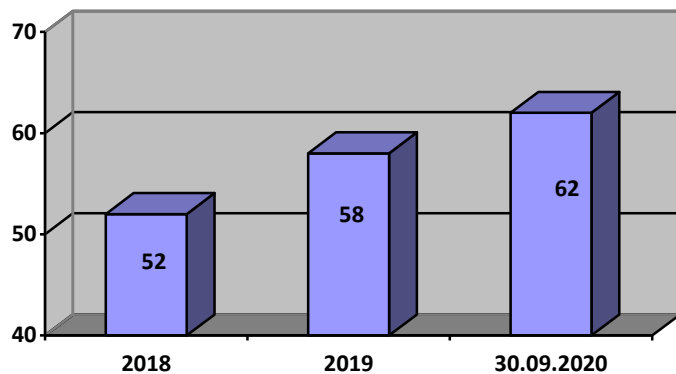
standardy określone w obowiązujących aktach prawnych, co jest systematycznie nadzorowane przez inspektorów wojewódzkich oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Od 1 lipca 2018 roku do 30 czerwca 2023 roku obowiązuje trzecia umowa z Caritas Diecezji Ełckiej na realizację tegoż zadania. Obecna umowa od 1 stycznia 2021 roku przewiduje funkcjonowanie 27 miejsc socjalizacyjnych oraz 1 miejsca interwencyjnego. W 2023 roku Zarząd Powiatu ponownie stanie przed wyborem czy zadanie „Prowadzenie całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego łączącej zadania o charakterze interwencyjnym” powierzyć podmiotowi zewnętrznemu czy prowadzić samodzielnie.

Wykres nr 1. Liczba rodzin zastępczych w powiecie gołdapskim w latach 2018-2020 wg stanu na 31 grudnia 2018- 2019r. oraz 30.09.2020r.

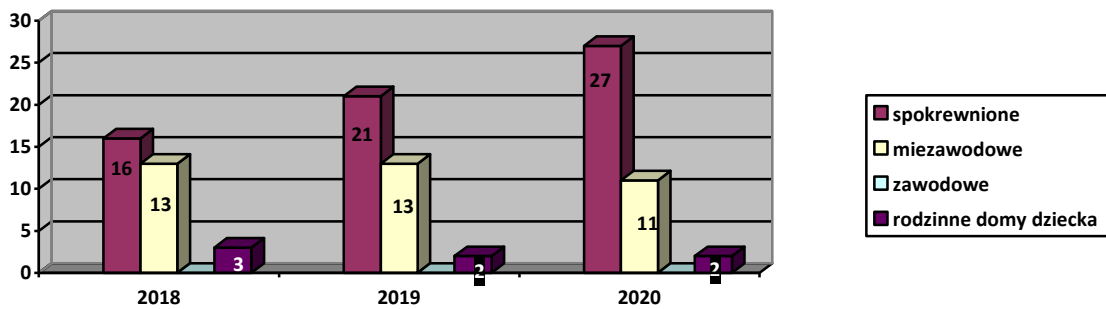
Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi.

Wykres nr 2. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2018-2020 wg stanu na 31 grudnia 2018-2019 oraz 30.09.2020r.

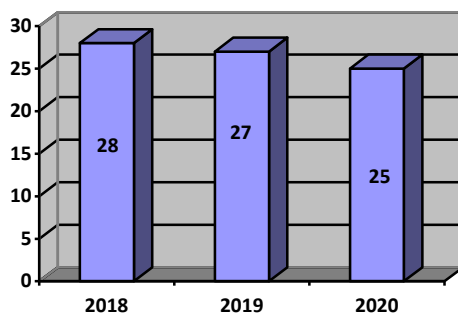
Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi.

Wykres nr 3. Liczba rodzin zastępczych w podziale na formy w latach 2018-2020 wg stanu na 31 grudnia oraz 30.09.2020r.

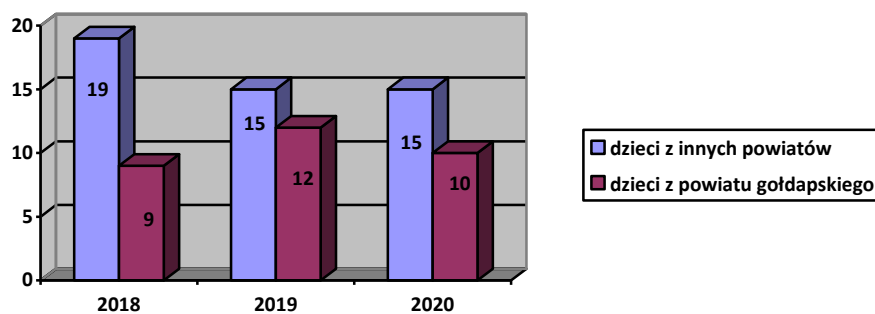
Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi

Wykres nr 4. Liczba dzieci w Domu św. Faustyny w Gołdapi ogółem w latach 2018-2020 wg stanu na 31 grudnia oraz 30.09.2020r.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi.

Wykres nr 5. Liczba dzieci w Domu św. Faustyny w Gołdapi, z uwzględnieniem dzieci z powiatu gołdapskiego, w latach 2018-30.09.2020

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi.

3. Cele i sposób osiągnięcia założonych celów.

Cel nr 1: Pozyskiwanie kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.

Nazwa zadania	Podmioty realizujące	Termin realizacji
Kampanie w lokalnych mediach, na stronie PCPR promujące rodzicielstwo zastępcze	PCPR, Starostwo Powiatowe	Przynajmniej raz w roku w mediach, w sposób ciągły na stronie internetowej PCPR w Gołdapi
Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka	PCPR	Na bieżąco
Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.	PCPR	Na bieżąco
Współpraca z ośrodkami szkolącymi kandydatów na rodziców zastępczych, w tym z ośrodkiem adopcyjno – opiekuńczym, szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze	PCPR	Na bieżąco, po zgłoszeniu się kandydatów
Pozyskiwanie środków zewnętrznych na szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka	PCPR, Starostwo Powiatowe	W terminie ogłoszenia konkursu na finansowe wsparcie zadań powiatu

Cel nr 2: Wspieranie rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka.

Nazwa zadania	Podmioty realizujące	Termin realizacji
Pozyskiwanie środków zewnętrznych na dodatkowe wsparcie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	PCPR, Starostwo Powiatowe	Na bieżąco
Zapewnienie dostępu do poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	PCPR	Termin dostosowany do indywidualnych potrzeb rodzin zastępczych
Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego	PCPR	Na bieżąco
Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	PCPR	Zgodnie z ustawą
Regularne wypłacanie świadczeń na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej oraz innych przewidzianych w ustawie z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	PCPR, Starostwo Powiatowe	Co miesiąc, Jednorazowe - w zależności od zgłaszanych potrzeb przez rodziny zastępcze/prowadzących rodzinne domy dziecka
Tworzenie warunków do powstania grupy wsparcia rodziców zastępczych,	PCPR	Na bieżąco
Współpraca z gminami i powiatami w zakresie finansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Gołdapskiego	PCPR, starostwo powiatowe ośrodki pomocy społecznej, urzędy gmin	Na bieżąco
Podnoszenie kwalifikacji rodziców zastępczych, prowadzących rodzinne domy poprzez organizację specjalistycznych szkoleń	PCPR	Minimum raz w roku
Współpraca z sądem w sprawach dotyczących opieki i wychowania dzieci, których rodzice zostali pozbawieni lub ograniczeni we władzy rodzicielskiej	PCPR, OPS	Na bieżąco

Organizowanie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy	PCPR, Centrum Wolontariatu przy Stowarzyszeniu Partnerstwo Sztuk	Na bieżąco
Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną	PCPR	Na bieżąco
Organizowanie opieki nad dzieckiem w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki	PCPR	Na wniosek opiekunów
Organizacja wycieczek, konkursów, imprez w plenerze skierowanych do wychowanków pieczy zastępczej, rodzin zastępczych	PCPR	Przynajmniej 1 raz w roku

Cel nr 3: Wspieranie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Nazwa zadania	Podmioty realizujące	Termin realizacji
Prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej w powiecie, dostosowanie organizacji do aktualnych przepisów prawnych	Starostwo Powiatowe w Gołdapi	Na bieżąco
Kierowanie dzieci do Domu Św. Faustyny w Gołdapi	PCPR	Na bieżąco
Współpraca z dyrektorem i kadrą Domu św. Faustyny „Nie Lękajcie się” w Gołdapi	PCPR, Dom św. Faustyny „Nie Lękajcie się” w Gołdapi	Na bieżąco
Współpraca z gminami i powiatami w zakresie finansowania pobytu dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej w Gołdapi	PCPR, OPS	Na bieżąco
Nadzór i kontrola nad działalnością Domu św. Faustyny „Nie lękajcie się” w Gołdapi, doradztwo metodyczne.	Starostwo Powiatowe, PCPR	2021-2023
Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym	PCPR	Na bieżąco

opuszczającym pieczę zastępczą poprzez umożliwienie zamieszkania w mieszkaniu chronionym, wsparcie finansowe, poradnictwo		
---	--	--

4. Projektowane źródła finansowania programu:

Założone cele finansowane mogą być z następujących źródeł:

- ❖ środki samorządu powiatowego,
- ❖ środki samorządów gminnych,
- ❖ dotacje celowe,
- ❖ fundusze europejskie
- ❖ Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej
- ❖ środki pozyskane z innych źródeł tj. granty, konkursy

5. Zakładane rezultaty realizacji programu.

- ❖ podwyższenie kwalifikacji rodziców zastępczych, kadry placówki opiekuńczo – wychowawczej
- ❖ utworzenie nowych rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych, rodzinnych domów dziecka,
- ❖ wzmocnienie potencjału rodziców zastępczych,
- ❖ przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodziców zastępczych.

6. Limity rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021-2023

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie. Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, uwzględniając realne możliwości finansowe powiatu, ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021-2023, jak w poniższej tabeli.

Lata	2021	2022	2023
Liczba rodzin zastępczych zawodowych	1	1	1
Liczba rodzinnych domów dziecka	1	1	1

7. Wskaźniki.

Cel 1: Pozyskiwanie kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej	Cel 2: Wspieranie rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka.	Cel nr 3: Wspieranie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej.
<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych kampanii promujących rodzicielstwo zastępcze; - liczba osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej; - liczba przeprowadzonych badań psychologicznych i pedagogicznych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej; - Liczba konsultacji z ośrodkiem adopcyjnym w tym wizyty pracowników ośrodka na zespole ds. oceny sytuacji dziecka; - kwota pozyskanych środków zewnętrznych na szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> - kwota pozyskanych środków zewnętrznych na wsparcie rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka; - Liczba rodziców zastępczych, którzy skorzystali ze wsparcia psychologicznego, prawnego w PCPR; - liczba ocen sytuacji dziecka; - Kwota wypłaconych świadczeń rodzinom zastępczym, rodzinnym domom dziecka; - liczba spotkań grupy wsparcia rodziców zastępczych; - Liczba zorganizowanych szkoleń dla rodzin zastępczych/prowadzących rodzinne domy dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> - Kwota dotacji na utrzymanie dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej; - liczba dzieci skierowanych do placówki opiekuńczo – wychowawczej; - liczba kontroli przeprowadzonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej; - Liczba wydarzeń organizowanych przez PCPR z udziałem wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej

8. Sposób monitorowania programu.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych działań przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań poprzez analizę założonych wskaźników. Celem ewaluacji będzie stwierdzenie:

1. Czy program stwarza możliwość postępu w zakresie rozwoju rodzin zastępczych?
2. Czy zagwarantowano wystarczające środki finansowe na realizację programu?
3. Czy utworzony system wsparcia rodzin zastępczych jest satysfakcjonujący?
4. Które metody pracy z rodziną dają oczekiwane rezultaty, a które należy zmienić?

Podstawy ewaluacji stanowiąc będą:

- rozmowy z opiekunami i rodzinami zastępczymi,
- wypowiedzi beneficjentów programu,
- spotkania z dziećmi i rodzicami,
- indywidualne programy usamodzielnienia
- okresowe oceny sytuacji dziecka
- oceny funkcjonowania rodziny zastępczej

Dyrektor PCPR złoży Radzie Powiatu informację z realizacji Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gołdapskim, w corocznym sprawozdaniu z działalności jednostki.